

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-5-12 (Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 15-37/586-205
Karar Tarihi : 06.10.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Mert KARAMUSTAFAOĞLU, Mücteba ALTUN, Serap TOPALÖMER,
Hakan EREK

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği
Temsilcileri: Av. İ. Yılmaz ASLAN, Av. Elif GÖKDAĞ ÖNER
Gazi Umur Paşa Sokak Bimar Plaza 38/7-8 Balmumcu
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Eskişehir Bilecik Kütahya İş Kümesi Derneği üyeleri tarafından elektrik ve doğal gazla ilişkin danışmanlık hizmeti alınması ve alınacak hizmet sonucunda elde edilecek verilerin küme aktörlerine raporlanması faaliyetlerine menfi tespit/muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.04.2015 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 08.09.2015 tarih ve 2015-5-12/MM sayılı Menfi Tespit Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Eskişehir Bilecik Kütahya İş Kümesi üyeleri tarafından gerçekleştirilmesi planlanan enerji verimliliği çalışmasının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4., 6. ve 7. maddelerine bir aykırılık oluşturmadığı, bu nedenle söz konusu verimlilik çalışmasına aynı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilebileceği sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler: Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği (EBK) ve Üyeleri¹

- (4) 2010 yılının Mayıs ayında kurulan ve merkezi Eskişehir'de bulunan EBK, bünyesindeki 37 üye ile faaliyetlerini yürütmektedir. EBK'nin tüzüğünün 2. maddesinde EBK'nin amaçları; kümelenme oluşumlarını organize etmek, ar-ge faaliyetlerini, inovasyonu ve girişimciliği teşvik etmek, aktörler arası iş ağları kurmak, küme oluşturma faaliyetlerini kolaylaştırmak, faktör şartlarını güçlendirmek, küme tabanını geliştirmek, üyeleri arasında kültürel, mesleki, teknik, ticari, ekonomik, hukuki ve idari konularda işbirliği, dayanışma ve bilgi alışverişini sağlamak, imalat sanayi ve satışıyla iştigal eden gerçek ve tüzel kişileri bir çatı altında toplamak, ortak menfaatlerini korumak, ihtiyaç duydukları makine-teçhizat hammadde temini gibi konularda yardımcı olmak, pazar bulmalarını kolaylaştırmak, sonuç olarak tüm üyelerin birlikte güçlenmelerini sağlamak olarak tanımlanmıştır. Türkiye'deki kümelenme uygulamalarının başarılı örneklerinden biri olan EBK, kurulduğu tarihten bu yana, tüzükte yer

¹ Dosya kapsamında, Kurum kayıtlarına 12.08.2015 tarih ve 3791 sayı ile intikal eden belgede, menfi tespit başvurusunun konusunu oluşturan elektrik ve ısı yönetimi çalışmasının EBK tarafından kurulan Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği İktisadi İşletmesi üzerinden gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

15-37/586-205

verilen amaçlar doğrultusunda, ilgili kuruluşlardan fon bulma, üniversiteler ile ar-ge konusunda işbirliği yapma ve üyelerinin maliyetlerini azaltılma gibi çalışmalarda bulunmaktadır.

- (5) İşbu dosya kapsamında değerlendirilen başvuru dışında, EBK üyeleri; zirkon, koalen, reotan ve medyum gibi hammaddelerin ortak alımı için Rekabet Kurumuna muafiyet başvurusunda bulunmuştur. Söz konusu başvuruya ilişkin olarak Rekabet Kurulu, 13.03.2013 tarih ve 13-14/201-103 sayılı kararı ile bazı hammaddelerin ortak alımını öngören anlaşmaya muafiyet verilmesine ve söz konusu muafiyet uygulamasının sonuçlarının üç yıl süreyle izlenip, bu süre sonunda raporlanarak Kurul gündemine getirilmesine karar vermiştir.
- (6) EBK'nin yönetim kurulu üyeleri aşağıda Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: EBK'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Yönetim Kurulundaki Görevi	İsim
Başkan	Zeki Şafak OZAN (Vitra Karo)
Başkan Yardımcısı	Celal ÜSTÜNDAĞ (Kütahya Seramik)
	Abdülhekim YAKUT (Seranit)
Üyeler	Ersan PÜTÜN (Anadolu Üniversitesi)
	Ali ERCAN (Bien Yapı)
	Beyhan ÖZDEMİR (Kümaş Manyezit A.Ş)
	Tülin MURATHANOĞLU (Genel Sekreter)
Yedek Üyeler	Selim ŞEN (Silpo Elek)
	Mehmet MERCAN (Eczacıbaşı Yapı)
	Ali ALUÇ (Aluçlar Makine)
	Yunus Bahri KARAER (Smaltochimica Kimya)
	Vakkas YILDIRIM (Berm-Mak)
	Emin YÜCE (Ünsa Madencilik)
	Mustafa KIRATLI (Altın Çini)

Kaynak: Bildirim formu

- (7) EBK mensuplarının büyük bir kısmı ve faaliyet alanları ile elektrik/doğal gaz verimlilik çalışmasından yararlanacak olan üyeler ise aşağıda Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: EBK Üyeleri, Üyelerin Faaliyet Alanları ve Elektrik ile Doğal Gaz Verimlilik Çalışmasından Yararlanacak Üyeler

15-37/586-205

Üye	Verimlilik Çalışmasından Yararlanacağı Alan	Faaliyet Alanı
Altın Çini A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi
Aluçlar Makine Ltd. Şti.	-	Makine İmalatı
Anka Toprak Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi
Berm-Mak Mühendislik Ltd. Şti	-	Makine İmalatı (Kalıp)
Bien Yapı Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi ve Seramik Sağlık Gereci
Eczacıbaşı Yapı Gereçleri Sanayi Ticaret A.Ş.	Elektrik	Seramik Sağlık Gereci
Esan Endüstriyel Hammadde A.Ş.	-	Seramik Hammadde
Esmalglassltaca Cam ve Seramik San. ve Tic. Ltd. Şti.	-	Kimyasal Ürünler
Hayrettin Pamık (Makser)	-	Seramik Makineleri Otomasyonu
Hepşen Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti	-	Metal ve Kimyasal Ürünler
Hızaltaş İnş. ve Tesisat Malz. San. ve Tic. A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemeleri
Karopak Endüstriyel Ürünler San. ve Tic. Ltd. Şti.	-	Endüstriyel Ürünler ve Seramik Malzemeleri
Keramika (Ünsa Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	-	Seramik Sofra Ürünleri
Kümaş Manyezit A.Ş.	Elektrik	Refrakter
Lirkim Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.	-	Seramik Kimyasalları
Medlog Lojistik ve Gemicilik Turizm A.Ş.	-	Lojistik
NG Kütahya Seramik Porselen A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi
Elit Mobilya Seramik San. Tic. İnş. Ltd. Şti.	-	Seramik Sağlık Gereci
Seranit Granit Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi
Silpo Elek Ltd. Şti.	-	Seramik Kimyasalları
Smaltochimica Kimya San. Tic. Ltd.Şti.	-	Seramik Kimyasalları
Teknosera Teknolojik Seramikler Tic. Ltd. Şti.	-	Seramik Kaplama Malzemesi ve İkincil İşlemler
Torrecid Seramik Fritve Glazür Ltd. Şti.	-	Seramik Kimyasalları

Tablo 2'nin Devamı: EBK Üyeleri, Üyelerin Faaliyet Alanları ve Elektrik ile Doğal Gaz Verimlilik Çalışmasından Yararlanacak Üyeler

Üye	Verimlilik Çalışmasından Yararlanacağı Alan	Faaliyet Alanı
Turkon Demiryolu Taşımacılık A.Ş.	-	Lojistik
Türevmak Mak. Elek. Dgaz. Isı Sis. Ltd. Şti.	-	Makine İmalatı
Vitra Karo Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik/ Doğal Gaz	Seramik Kaplama Malzemesi
Anadolu Üniversitesi	-	Üniversite
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	-	Üniversite
Cemil Onur SÜRMEİ	-	Eskişehir Sanayi Odası
Dumlupınar Üniversitesi	-	Üniversite
Ersan PÜTÜN	-	
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	-	Üniversite
Habib ESEL	-	Sanayi ve Ticaret Odası
Tülin MURATHANOĞLU	-	Yönetim Danışmanlığı

Kaynak: Bildirim formu

G.2. Yapılacak Olan Enerji Verimliliği Çalışmasının Kapsam ve Niteliği

- (8) Dosya konusu enerji verimlilik çalışması, EBK'nin Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BAKANLIK) ile 05.09.2014 tarihinde imzaladığı "Müzakere Protokolü"² çerçevesinde alınan 14.10.2014 tarih ve 2014/7 sayılı EBK yönetim kurulu kararı ve EBK'nin BAKANLIK'tan elde ettiği destek sonucunda gündeme gelmiştir.
- (9) Enerji verimliliği kavramı en geniş tanımı ile gaz, buhar, ısı, hava ve elektrikteki enerji kayıplarını önlemek, çeşitli atıkların geri kazanımı ve değerlendirilmesi veya ileri teknoloji ile üretimi düşürmeden enerji talebinin azaltılmasıdır³. Bu bağlamda, binalara yalıtım yapılması, üretim süreçlerinin geliştirilmesi vb. uygulamalar enerji verimliliğinin birer parçasıdır. Son zamanlarda yapılan çevre ve sürdürülebilirlik tartışmaları çerçevesinde, enerji verimliliği başlı başına bir arz kaynağı olarak düşünölmeye başlanmıştır. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) da 2015-2019 yılları için hazırladığı Stratejik Plan'da⁴, enerji verimliliğinin önemini vurgulayarak, ETKB'ye bağlı tüm iş yerlerinde çeşitli enerji verimliliği çalışmaları yapılacağını belirtmiştir.
- (10) Enerji verimliliği konusundaki bir diğer önemli belge 25 Şubat 2012 tarih ve 28215 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023"tür. Anılan belge ile enerji verimliliğinin; enerjide arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, enerji maliyetlerinin sürdürülebilir kılınması gibi hedefleri tamamlayan bir kavram olduğu ifade edilmektedir. Bu çerçevede özellikle enerjinin bilinçsiz kullanılmasının ve israfının önlenmesi, enerji yoğunluğunun gerek sektörler bazında gerekse makro düzeyde azaltılması ulusal bir politika olarak benimsenmiştir. Söz konusu belgede "Stratejik Amaçlar" başlığı altında sanayi ve hizmet sektörlerindeki enerji yoğunluğunu ve

² Söz konusu protokol çerçevesinde, EBK 15.10.2014 tarihinde BAKANLIK'a Sürdürülebilir Kurumsallık ve İşbirlikleri, Seramik Hammadde Analizleri ve Potansiyellerinin Araştırılması, Temiz Üretim Projesi, Enerji Verimliliği, Bozüyük Lojistik Merkezi, Seramik Trafik Kurgusunun Oluşturulması, Ortak İnjekt & Mürekkep Üretim Tesisinin Kurulması başlıklarını içeren bir faaliyet planı sunmuştur.

³ <http://www.ibb.gov.tr/sites/aydinlatmaenerji/Pages/EnerjiVerimliliği.aspx>

⁴ <http://www.enerji.gov.tr/File/?path=ROOT%2F1%2FDocuments%2FStratejik+Plan%2FETKB+2015-2019+Stratejik+Plani.pdf>

tüketimini azaltmak sayılmış ve yine aynı başlık altında bu çerçevede kurumsal işbirliklerinin güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Buna paralel olarak anılan belgenin yayım tarihinden itibaren 10 yıl içinde her bir sanayi alt sektöründeki indirgenmiş enerji yoğunluklarının % 10'dan az olmamak üzere sektör işbirlikleri ile belirlenecek oranlarda azaltılacağı öngörülmüştür. Dolayısıyla ulusal bir politika olarak benimsenen enerji verimliliği çerçevesinde sanayideki enerji yoğunluğunun ve tüketiminin sektörel işbirlikleri yoluyla düşürülmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Başvuru konusu dosya kapsamında amaçlanan enerji verimliliği çalışmasının da buna paralel amaçlar çerçevesinde yürütüleceği değerlendirilmektedir.

- (11) Enerji verimliliği çalışması kapsamında özetle, elektrik yönetimi ve ısı yönetimi olmak üzere danışmanlık hizmeti satın alınması planlanmakta, danışman kuruluşların enerji taramasından elde edecekleri enerji tüketimi, emisyon seviyeleri vb. verileri her bir teşebbüs nezdinde raporlamaları sonucunda ilgili teşebbüsün enerji tüketiminin paylaşılacak kümülatif raporlarda değinilecek "öneriler" kapsamında enerji kullanımında en iyi uygulamaların yaygınlaştırılarak enerji tüketiminin sektör genelinde azaltılması/iyileştirilmesi hedeflenmektedir.
- (12) Süresinin sekiz ayla⁵ sınırlandırılması kararlaştırılan enerji verimliliği çalışması kapsamında, elektrik ve ısı olmak üzere eş zamanlı yürütülmesi düşünülen iki ayrı enerji verimliliği danışmanlığı hizmeti satın alımı planlanmaktadır. Anılan enerji verimliliği çalışmasının temelinde ise, enerji tüketen sistem veya tesisin derinliğine incelenmesi olarak adlandırılan "Enerji Taraması" bulunmaktadır. "Enerji Taraması"nın eş zamanlı olarak iki ayrı ayakta yürütülmesi öngörülmektedir. İlk ayağı elektrik yönetimine ilişkin iken, ikinci ayak ısı yönetimi ile ilgilidir.
- (13) Enerji verimliliği çalışmasının amacı, seramik sektöründeki maliyetlerin yaklaşık %25'ini oluşturan enerji maliyetlerinde (%7'si elektrik, %18'i doğal gaz) azalma sağlayarak uluslararası alanda sektörünün rekabetçiliğini artırmak ve tüketilen enerjiyi daha verimli kullanarak daha çevreci olma konusunda adım atmaktır.
- (14) Mevcut aşamada 7 üyenin hem elektrik hem ısı yönetimi ayağına, 2 üyenin ise sadece elektrik yönetimi ayağına katılması beklenmektedir. Söz konusu enerji verimliliği çalışması tüm EBK üyelerinin katılımına açık durumdadır.

G.2.1. Elektrik Yönetimi

- (15) Enerji verimliliği çalışmasının elektrik yönetimi ayağında, çalışmanın bu kısmına katılan EBK üyelerinin elektrik tüketimi verilerinin her bir teşebbüse ve EBK'ye özel veri analizi çalışmalarında kullanılmak üzere toplanması planlanmaktadır. Yapılacak çalışma kapsamında, danışmanlık hizmetini veren şirket ile çalışmanın elektrik ayağına katılan üyeler arasında gizlilik sözleşmesi imzalanacak, böylece küme üyelerinin birbirlerinin verilerine erişme durumu ortadan kalkacaktır.
- (16) Danışman şirket, yapılan analizlerin sonuçlarını her bir katılımcı ile sadece o katılımcı özelinde ve tüm katılımcılarla toplulaştırarak paylaşacaktır. Buna ek olarak, danışman şirketin hazırlayacağı raporlarda "Öneriler" başlığı ile yer alması planlanan bölümde katılımcı ismi verilmeden, analizler sonucunda en iyi durumda olan katılımcının verileri tüm katılımcılar ile paylaşılacaktır.
- (17) Enerji verimliliği çalışması çerçevesinde katılımcılar rakiplerine ilişkin satın aldığı/ürettiği enerji oranı, enerji tüketim oranı, tüketim kapasitesi gibi rekabete duyarlı bilgileri görme imkânına sahip olmayacak, bu sebeple her bir katılımcı sadece kendi durumunu görerek, verimliliğini artırmaya çalışacaktır.

⁵ Çalışma kapsamında yaşanabilecek gecikmeler nedeni ile sekiz aylık sürenin uzama ihtimali bulunmaktadır.

G.2.2. Isı Yönetimi

- (18) Dosya konusu enerji verimliliği çalışmasının ısı yönetimi ayağında elde edilecek sonuçların, Türkiye seramik endüstrisinin rakibi olan Avrupa Birliği seramik endüstrisindeki en iyi uygulamalarla kıyaslanması ve bu uygulamaların Türkiye’de de yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.
- (19) Isı yönetimi analizleri çerçevesinde elde edilecek neticeler, elektrik yönetiminde olduğu gibi tamamen ilgili katılımcılara özel hazırlanacak ve rekabete duyarlı bir bilgi başka bir katılımcı ile paylaşılmayacaktır. Katılımcıların tümüne ilişkin elde edilen sonuçlar, yine elektrik yönetimi safhasında olduğu gibi katılımcı ismi verilmeden toplulaştırılmış olarak yayımlanacaktır. Buna ek olarak, elde edilen toplulaştırılmış sonuçlar Türkiye seramik endüstrisinin küresel anlamda rakibi olan İspanya, İtalya ve Brezilya verileri ile karşılaştırılarak EBK’nin uluslararası arenadaki yerinin belirlenmesi planlanmaktadır.
- (20) Isı yönetimi kapsamında öngörülen bir diğer husus da danışman şirketin inceleme yaptığı katılımcıları verimli/verimsiz olarak tasnifleyerek verimliliği artırabilecek teknoloji önerilerinde bulunması olacaktır.
- (21) Sonuç olarak enerji verimliliği çalışmasının her iki ayağında da, katılımcılar hem kendi verimlilik performanslarını hem de içinde buldukları kümenin ve uluslararası alanda rekabet ettikleri diğer önemli seramik üreticilerinin performanslarını görerek, kendi verimliliklerini iyileştirmeye çalışacaklardır.
- (22) Dosya konusu enerji verimliliği çalışması bağlamında, katılımcıların bir araya gelerek elektrik ve doğal gaz ihtiyaçlarını ortak alım yaparak karşılamaları veya ortak bir elektrik üretim tesisi kurmaları planlanmamaktadır.

G.2.3. Kümelenme Faaliyetleri ve Yasal Çerçevesi

- (23) Kümelenmeler, aynı bölgede ve aynı iş kolunda, aynı değer zincirinde faaliyet gösteren, birbiriyle işbirliğinde bulunan ve aynı zamanda birbirine rakip olan, aralarında ticari ilişki bulunan işletmelerin ve onları destekleyici kurumların (üniversiteler, kamu kuruluşları, araştırma kuruluşları, mesleki dernekler, teknoloji ve yenilikçilik merkezleri, bankalar, sigorta şirketleri, lojistik firmaları vb) bir araya geldikleri örgütlenme modelleridir⁶. Kümelenme ve rekabet ilişkisi kapsamında, kümelenmelerin rekabeti üç şekilde etkilediğinden bahsedilmektedir⁷. Bunlar; bölgedeki teşebbüslerin verimliliklerinin artması, yeniliklerin ve iyileştirmelerin meydana gelmesi ve yeni işletmelerin teşvik edilmesidir.
- (24) Seramik sektörü özelinde ise dünyadaki kümelenme örneklerine bakıldığında, Castellon (İspanya), Sassuolo (İtalya) ve Santa Caterina’daki (Brezilya) kümelenmeler dikkat çekmektedir. Dünya seramik üretiminin %40’ı bu kümelerden sağlanmaktadır⁸.
- (25) Türkiye’de de son dönemlerde kümelerin oluşturulması ve yaygınlaştırılması için politikalar geliştirildiği ve çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlar Kurulunun kümelenmeye yönelik yatırımların desteklenmesini içeren 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”ı önem arz etmektedir. Anılan karar kapsamında bölgesel destek verilecek sektörler içerisinde, seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik karo ve kaldırım taşı imalatı da yer almaktadır⁹.
- (26) Anılan Bakanlar Kurulu kararının oluşturulmasının öncesinde, rekabet gücü olan sektörlerin geliştirilerek ulusal kümelenme politikasına temel teşkil etmesi ve nihai olarak sürdürülebilir

⁶ <http://www.tepav.org.tr/tr/proje/s/50>.

⁷ Michael E. Portes, “Clusters and the New Economics of Competition”, *Harvard Business Review*, November-December 1998, s.80.

⁸ 2012-2016 Türkiye Seramik Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı, s. 38.

⁹ Anılan Karar uyarınca bölgesel teşvikler kapsamında gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, vergi indirimi, yatırım yeri tahsisi, faiz desteği gibi çeşitli teşviklerin verilmesi planlanmaktadır.

ihracat artışını sağlayacak rekabetçi yapının geliştirilmesine katkı sağlaması amacıyla, Dış Ticaret Müsteşarlığı önderliğinde 2 yıl süreli "Ulusal Kümelenme Politikasının Geliştirilmesi Projesi" başlatılmıştır. Söz konusu proje çerçevesinde kümelenme politikasının oluşturulması ve ayrıntılarının belirlenmesini sağlamak üzere yine Dış Ticaret Müsteşarlığı öncülüğünde "Beyaz Kitap" hazırlanmıştır. Söz konusu kitapta kümelenmelerden sağlanabilecek faydalar genel olarak, "ölçek ekonomileri", "verimlilik artışı" ve "öğrenme ve yenilikçilik" şeklinde üç başlık altında ele alınmaktadır.

G.3. Değerlendirme

- (27) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme/devralmanın, aynı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmaması durumunda ilgili işleme menfi tespit belgesi verilebilmektedir.
- (28) Dosya konusu enerji verimliliği çalışmasının aynı pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleştirilecek olması sebebi ile anılan çalışmayla ilgili menfi tespit değerlendirmesi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde yapılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükme bağlanmıştır. Ticaretin aynı seviyesindeki rakipler arasındaki rekabeti kısıtlayıcı yatay anlaşmalar kadar; üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki dikey ilişkiler de belirli hallerin varlığında aynı yasaklama kapsamında değerlendirilebilmektedir.
- (29) İncelemeye konu olan enerji verimliliği çalışmasının, EBK üyelerinin ortak elektrik ve doğal gaz tedarikini kapsamadığı, sadece tarafların sahip oldukları üretim süreçlerindeki enerji verimliliğinin artırılmasının ve böylece seramik üretiminde önemli bir maliyet olan enerji maliyetinin düşürülmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle, küme üyelerinin ortak bir çatı altında enerji danışmanlığı hizmeti satın alması durumunda, teşebbüslerin birlikte (toplu) enerji satın alması veya enerji üretimi gibi uygulamaları söz konusu olmayacağından, üye teşebbüslerin birbirleri ile fiyat ve diğer rekabete duyarlı bilgileri paylaşması, dolayısıyla da taraflar arasında bir koordinasyonun doğma ihtimalinin olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca, her bir katılımcı sadece kendi sonuçlarıyla ilgili bilgiye sahip olacak, diğer katılımcıların durumuna ilişkin olarak ise herhangi bir üye ismi verilmeyen, toplulaştırılan ve geçmişe ait sonuçları görüntüleyebilecektir.
- (30) Bu kapsamda değinilmesi gereken bir diğer husus seramik gibi enerji yoğun üretim yapılan bir sektör açısından yukarıda da yer verildiği üzere enerji verimliliği kavramının çok büyük önem arz ettiği ve ulusal bir sanayi politikası çerçevesinde ele alındığıdır. EBK içinde ağırlıklı olarak seramik üreticileri yer almakla birlikte başka pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin de yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla ulusal bir politika çerçevesinde sanayi kollarındaki enerji verimliliğini artırmanın amaçlandığı, bu amaca paralel olarak teşebbüslerin proje geliştirmeleri için çeşitli özendirici teşviklerin öngörüldüğü ve bu teşviklerin EBK aracılığı ile proje sahibi teşebbüslere dağıtılacağı anlaşılmaktadır. Bu anlamda teşebbüslerin pazardaki stratejik davranışlarına ilişkin herhangi bir bilginin EBK aracılığıyla paylaşılmayacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca elde edilecek kazanımlar teşebbüs bazında yapılacak projelere göre teşebbüs bazında farklılık gösterebilecektir. Dolayısıyla her bir teşebbüsün elde edeceği kazanım, maliyetlerinde sağlayacağı düşüş farklılaşacaktır. Ayrıca yatay işbirliği anlaşmaları kapsamında dikkate alınabilecek olan teşebbüslerin maliyet ve fiyat benzeşmesi riskinin, hizmeti alacak olan her bir üyenin danışman firma ile üzerinde anlaşacağı fiyat hizmeti alacak üyenin büyüklüğüne göre değişiklik arz edeceği için, başvuru

15-37/586-205

konusu enerji verimliliği çalışması bakımından söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır¹⁰.

- (31) EBK üyeleri tarafından gerçekleştirilecek olan enerji verimliliği çalışmasının mevcut koşullar altında rekabetçi bir endişeye yol açmayacağı, bu kapsamda dosya konusu enerji verimliliği çalışmasına menfi tespit belgesi verilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (32) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Eskişehir Bilecik Kütahya İş Kümesi üyeleri tarafından gerçekleştirilmesi planlanan enerji verimliliği çalışmasına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹⁰ Dosya konusu enerji verimliliği projesine, Kümelenme Destek Programı Yönetmeliği kapsamında BAKANLIK tarafından, bütün iş planı bütçesinin %50'sini geçmeyecek şekilde geri ödemesiz destek verilmesi öngörülmektedir. BAKANLIK tarafından verilecek destek miktarının, iş planının toplam maliyetinden düşülmesi ve kalan kısmın, her bir üye ile danışman firmanın üzerinde anlaşacağı fiyata göre ödeme yapılması planlanmaktadır.